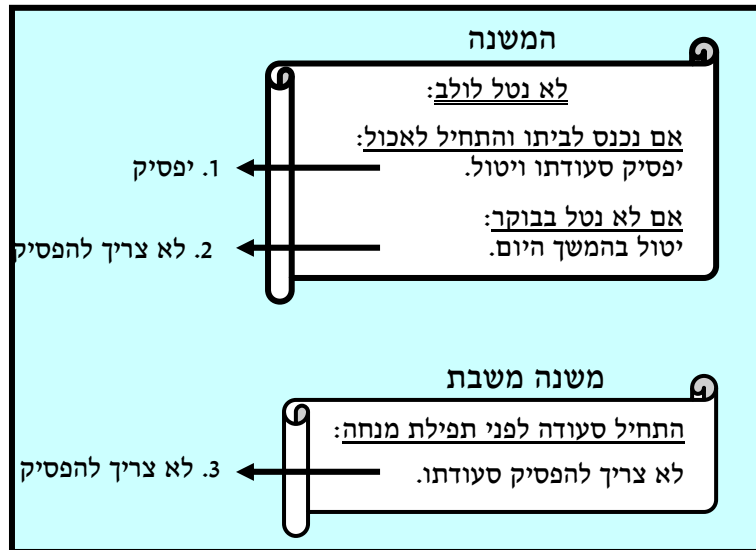

סוכה לח. (משנה ראשונה) עד לט. (משנה)

ביאורים

"**חכימא וספריא ורישי עמא ודרשיא אמרו שמע ולא ענה יצא**": הרב מרגליות (בספרו לחקר שמות וכינויים בתלמוד, מחקר ח) מבאר ומוכיח ש: 'חכימא' = בר קפרא (שהיה מופלג בחכמה). 'ספריא' = ר' יהושע בן לוי (שהיה חכם סופר). 'רישי עמא' = ר' יוחנן (שכל חכמי דורו היו כפופים לו). 'דרשיא' = ר' שמעון בן פזי (שהיה דרשן). ולאור כך מובנת תשובתו של ר' חייא בר אבא: כאשר הוא נשאל מה הדין כאשר 'שמע ולא ענה' הוא ענה שלדעת חכמים אלו הדין הוא ש'יצא', כפי שאכן מופיע דעתם זו בהמשך סוגייתנו ובברכות (מה ע"ב).

על סתירה בין אלו מקורות נאמר תירוץ של רב ספרא?
 [תירוץ רב ספרא: במקור אחד יש שהות ביום ובמקור השני אין]

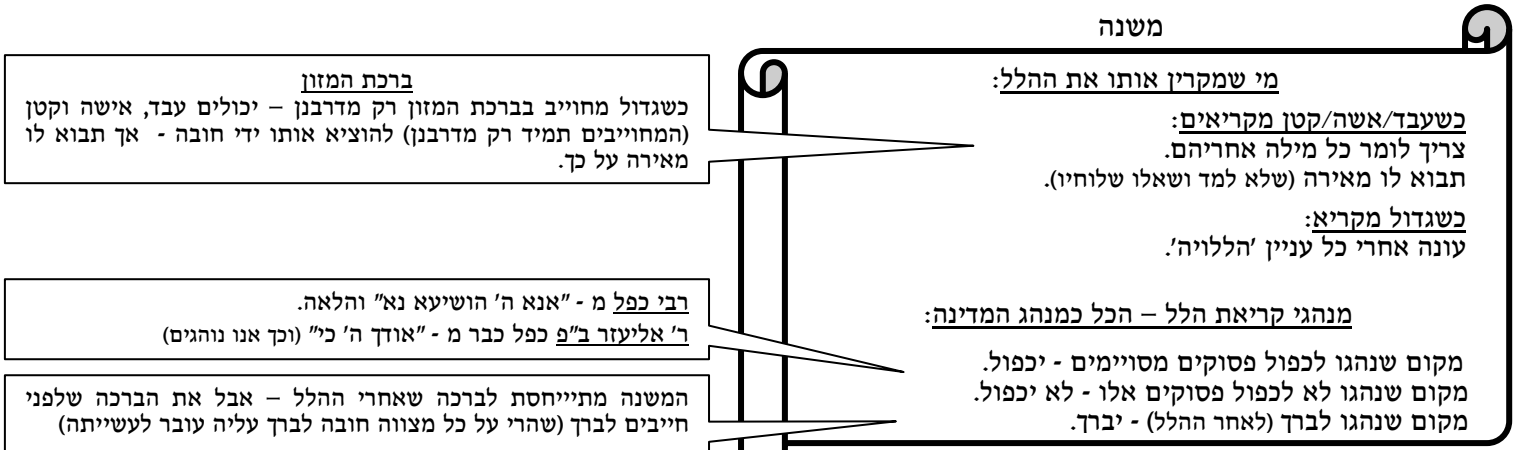
סתמא דגמרא ור' זירא: בין 1 ל-3.
 [ב-1: אין שהות ליטול ולכן יפסיק.
 ב-3: יש שהות להתפלל ולכן לא צריך להפסיק.]

רבא: בין 1 ל-2.
 [ב-1: אין שהות ליטול ולכן יפסיק.
 ב-2: יש שהות ליטול ולכן לא צריך להפסיק.]

ר' זירא:
 תירוץ ר"ס לא נאמר על סתירה בין 1 ל-2.
 ההבדל בין 1 ל-2 הוא ברור:
לכתחילה מצוה להפסיק,
בדיעבד אם לא הפסיק יטול בהמשך היום.

רבא:
 תירוץ ר"ס לא נאמר על סתירה בין 1 ל-3.
 ההבדל בין 1 ל-3 הוא ברור:
 נטילת לולב היא מהתורה - לכן יפסיק,
 תפילה היא מדרבנן - לכן לא צריך להפסיק

דחיית הסבר רבא:
 המשנה שלנו (1-2) עוסקת בחוה"מ, שחובת הנטילה בו היא מדרבנן - ולכן צריך את תירוץ של רב ספרא!

הלכות שנלמדו מדרך קריאת ההלל בימי רבא

המנהג: הש"ץ פותח ואומר 'הללויה' והעם אומרים אחריו 'הללויה':
ההלכה הנלמדת: מצוה לענות 'הללויה' בפת"חת ההלל (אפילו לבקיאין)

המנהג: הש"ץ אומר 'הללו עבדי ה' והעם עונים 'הללויה'.
ההלכה הנלמדת: כשגדול מקריא - יענה אחריו 'הללויה'.

המנהג: הש"ץ אומר 'הודו לה' והעם עונים אחריו 'הודו לה'.
ההלכה הנלמדת: מצוה בראשי פרקים לענות ראשי פרקים (ולא 'הללויה').

המנהג: הש"ץ אומר 'אנא ה' הושיעה נא' והעם עונים אחריו 'אנא ה' הושיעה נא'.
ההלכה הנלמדת: כשקטן מקריא - צריך לומר כל מילה אחריו.

המנהג: הש"ץ אומר 'אנא ה' הצליחה נא' והעם עונים אחריו 'אנא ה' הצליחה נא'.
ההלכה הנלמדת: רשאי לכפול פסוקים כרצונו.

המנהג: הש"ץ אומר 'ברוך הבא' והעם עונים אחריו 'בשם ה'.
ההלכה הנלמדת: שומע שהתכוון לצאת נחשב כאילו ענה ממש (שומע כעונה).

המקור לשומע כעונה: "את כל דברי ספר אשר קרא מלך יהודה" - למרות שבפועל שפן קרא והמלך רק שמע.
[אנו יודעים שהמלך לא חזר וקרא מהפסוק: "יען רך לבבך... בשמעך"]

רש"י: לכן, אם נמצא באמצע תפילתו והחזן הגיע לקדושה או קדיש ישתוק וישמע לחזן.
(ר' תוס')

רבא - כשאומר בעצמו (ולא בעזרת מקריא) - אסור להפסיק:

- בין 'ברוך הבא' ל-'בשם ה' (רש"י - נראה שאומר שם ה' לבטלה)
- בין 'הא שמיה רבא' ל-'מברך' (מהרש"א - גם כאן נראה שאומר שם ה' לבטלה)

רב ספרא: כיוון שכוונתו לגמור את כל המשפט - מותר להפסיק